

toli munka ez, a kultúra apostolaié. Egy modern ember előtt talán ez a legeszményibb hivatás. Azért aztán apostoli lélek is kell hozzá. Ne jöjjön erre a pályára, aki az apostoli szegénységet nem bírja, akinek a tanítás mesterség, üzlet, vagy keresetforrás. Egy jó tanár munkájának az értékét nem lehet pénzben kifejezni, vagy megfizetni. . . Aki csak anyit dolgozik, amennyit megfizetnek, az nem közénk való!

Jóakarattal értsük azonban meg, csak azzal a feltétellel hangsúlyozom az apostoli önzetlenséget, hogy akinek a tanárság megélhetése a kezében van, látja a mi munkánk fontosságát s azt nem akarja azáltal kétségessé tenni, hogy a kultúremlerhez méltó megélhetés gondjaitól nem ment fel.

Hol tehát a mi munkánk kezelhető eredménye? — Abban, hogy van még magyar nemzet, van kulturánk: vannak művelt, tudós, jellemes magyarok. . . Abban, hogy tudományban, művészetben nem szégyenkezünk nyugat előtt!

Végezetül eszembe jut mostani kultuszministerünknek az a mondása, hogy a mi hadügyministeriumunk most a kultuszárca. Ez összefügg az előbbiekkal s kulturafőlnyünk tényleges elérésére és megtartására céloz. A nevelők nélkül azonban ez el sem képzelhető. Ők szórják a kultúra magjait a magyar ugarba s higyjük dacos magyar hittel, hogy ezekből a magvakból sarjadozik majd a feltámadásunk! — TÉL JÓZSEF.

Alszeghy Zsolt: Vázlatok. Mély meglátásokban gazdag tanulmányok összefogott csokrát nyújt a szerző ez újabb munkájában. Valami jóleső megnyugvás fog el

bennünket, mikor az elszélesedett, a csupán az alkotást, mint folyamatot istenítő s szentségcsináló kritikák után, amelyek legtöbbször szélső szubjektív felfogások szükséges pótmagyarázatai voltak, szigorúbb elvektől vezérelt csak az abszolút szépet szem előtt tartó esztétikai elemzéseket olvashatunk. Kiválogatott szempontjai s rátalálásai aiaoposan kiművelte főre valának s harmonikusán egyvűvé tartozásukkal, logikai összerendezettségükkel, továbbá hajszálig szabatos kifejezési készségével élesen határolt úton vezet belátásunkat ítéletei helyességének e ismerésében. Megállapításai keresetlenek, egymásból folyók, mégis újszerűek (pl. Herczegről), nem múnúciózusok, hanem egységes képben ad író, lelkületet, „alkotásokat. Nem a részleteket vesszük észre, annak ellenére, hogy finomság egyik jellemzője, hanem a képet bizonyos távlatba tolja tőlünk, ahol harmonikus összeolvadtságban, mint egészét érzékeljük, úgyesen hagyva néhol itt-ott rést, az olvasó már leszűrt ítéleteinek elhelyezésére; de mindig csak annyit, amennyit ő akar s amennyi a kiegészítéshez épen szükséges. Kevesebb határozottságot csak akkor találunk, ha az egymás mellérakott vázlatok egymásra vonatkoztatott értékének szinteltségét vizsgáljuk; nem feltűnően látszik a tanulmányok tárgyává tett írók jelentőségbeli különbsége. De hiszen az nem is lehet cél. A — csak a kiadás alkalmával — összekapcsolt vázlatok egymástól függetlenek, de bőven elegek és jók ahhoz, hogy belőlük egy későbbi kor, amelyiknek tulajdonképen a feladata: megállapítsa ez írók és költők irodalomtörténeti értékét és rangját.

Crys.